

Değerli Mü'minler; Bugün üzerinde duracağımız konu İstiğfar olacaktır.

**İstiğfar**, kelime manası itibariyle; Allah'tan bağışlanmayı istemektir.

Kuran-ı Kerim'e baktığımızda istiğfar çok tavsiye edilmektedir. Birçok kavme peygamberleri tarafından bu emir tekrarlanmış fakat bu emri yerine getirmediklerinden dolayı helak edilmişlerdir.

Hazreti Hud aleyhisselam kavmine şunları söylüyor: "Ey halkım! **Haydi Rabbinizden af dileyin, sonra ona tövbe edin**, O'na dönün ki gökten size bol bol yağmur göndersin, gücünüze güç katsın, n'olur, yüz çevirip suçlu duruma düşmeyin!" *Hud; 52.*

*Hazreti Nuh aleyhisselam ise kavmine aynı minval üzere şunları söylemektedir:*

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾

وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَأَبْنَاءٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾

Dedim ki onlara: "Rabbinizden af dileyiniz. Zira o gaffardır." (affı geniştir). Mağfiret dileyin ki üzerinize bol bol yağmur indirsin. "Size mal ve evlad ihsan buyursun, size bahçeler, ırmaklar, su kanalları nasip etsin." (*Nuh suresi;10,11. 12.*)

Hız. Ömer (r.a.) kıtlık sebebiyle yağmur duasına çıktığında istiğfar etmekle yetince, etrafındakiler: “Neden yağmur için dua etmediniz?” diye sorduklarında: “Ben, semanın yağmur gelen kapılarına vurdum” buyurmuş, sonra da bu âyeti okumuştur. Hasan el-Basrî'nin meclisinde bir şahıs kuraklıktan şikâyet etti. O da: “İstiğfar et!” dedi. Başka biri malî sıkıntılardan, bir diğeri çocuğunun olmadığından, birisi arazisinin verimsizliğinden dertlenince, onlara da aynı şeyi söyledi. Etrafındakiler bunu garipseince O, Mağfiret dileyin ki üzerinize bol bol yağmur indirsın. “Size mal ve evlad ihsan buyursun, size bahçeler, ırmaklar, su kanalları nasip etsin.” âyetini okudu. Ayetlerde de görüldüğü üzere istiğfar çok önemlidir ve asla aksatılmamalıdır.

İbni Abbâs *radıyallahu anhümâ'* dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: **“Bir kimse istiğfârı dilinden düşürmezse, Allah Teâlâ ona her darlıktan bir çıkış, her üzüntüden bir kurtuluş yolu gösterir ve ona beklemediği yerden rızık verir.”** Ebû Dâvûd, Vitir 26. İbni Mâce, Edeb 57

İbni Ömer *radıyallahu anhümâ'* şöyle dedi: Biz Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir yerde **yüz defa: “Rabbiğfir lî ve tûb aleyye inneke ente't-tevvâbü'r-rahîm: Allahım! Beni bağışla ve tövbemi kabul eyle. Çünkü sen tövbeleri çok kabul eden ve çok merhamet edensin” dediğini sayardık.** Ebû Dâvûd, Vitir 26; Tirmizî, Daavât 39

İstiğfar her vakit söylenebileceği gibi Kuran -ı Kerimin bize tavsiye ettiği, imsak vaktinden evvelki vakit olan seher vaktidir: **وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ** Seher vakitleri istiğfar ederlerdi.' Ayeti de buna işaret etmektedir.

### *Zariyat 18*

Farz namazların arkasından üç kere af talebinde bulunmak sünnettir. İnsanın, Allah'a en yakın bir konuma ulaştıktan ve O'nun en sevdiği bir ibadeti icra ettikten sonra istiğfar etmesi şu iki hususla açıklanabilir: Birincisi, insanın kendisini namaza verememesi, ilahi huzurun atmosferine giremeyerek hala kendi dünyasında dolaşması, kendi hesaplarının arkasından koşması ki, miraç sayılan bir ibadette ortaya konulan bu tür tavırlar Allah'a karşı bir saygısızlıktır. Dolayısıyla Allah'ın huzurunda, Efendiler Efendisinin (sallallâhu aleyhi ve sellem) Miraç'ta duyduğu manaları duyma peşinde koşması gereken bir insanın, kendisine takılması, laubali tavırlar takınması istiğfar etmeyi gerektirir.

İkinci olarak, namaz, Cenab-ı Hakk'a yapılan tazarru ve niyazların hora geçtiği bir mevki olduğundan, onun ardından yapılan duaların ayrı bir kıymet ve makbuliyeti vardır. Dolayısıyla böyle bir makamda Cenab-ı Hakk'a teveccüh edilip günahlardan arınma ihtiyacının O'na arz edilmesi adına üç defa "Estağfirullah" denilmesi Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) tarafından

tavsiye edilmiştir. Bu yönüyle beş vakit namaz, istiğfar için önemli bir zemin ve fırsattır.

Bir diğer husus da, mağfiret talebi adına yukarıda belirtilen zaman dilimleri önemli bir fırsat aralığı oluştursa da, istiğfar için ille de hususi bir zaman tahsis etmek şart değildir. İstiğfarı bu vakitlerle sınırlandırmak ise kesinlikle doğru değildir. Zira insan sabah akşam, gece gündüz her zaman af talebinde bulunabilir, ömrünün her anını istiğfar adına bir fırsat olarak değerlendirebilir. Evet insan, fırsatını bulduğunda hemen bir kenara çekilip, ister diz çökerek isterse başını yere koyarak istiğfar ve tevbeyle Cenab-ı Hakk'a yönelebilir. Hatta bir yerden bir yere giderken, araba kullanırken, birisini beklerken insan boş duracağına, farklı farklı istiğfarlarla Allah'a içini dökebilir. Aslında insanın her anını bu istikamette değerlendirmesi gerekir. Zira ölüm, ansızın karşımıza çıkabilir. İstiğfarla mırıldanan dudaklarla ölümü karşılamak ise tertemiz bir halde ötelere yürümek adına çok önemli bir vesiledir.

Üstad Hazretleri "İstiğfar meyelan-ı şerrin kökünü keser, dua meyelan-ı hayra kuvvet verir" diyerek bu meselenin önemini vurgulamaktadır. Şer eğilimlerinin kökünü kesen iksir İstiğfar, tahrip edilen mahiyeti yeniden restore ettiği gibi, aynı zamanda şerre karşı eğilim gücünün de kökünü keser. Zira sürekli istiğfar eden ve sürekli arınan bir insan, yeni bir günaha

davetiye çıkaracak günah zeminini de ortadan kaldırıyor demektir. Yani böyle bir kimsenin kalbinde başka mikroplara çağrıda bulunacak bir virüs yoktur. Ayrıca bilemediğimiz şekilde Cenab-ı Hak sürekli istiğfarda bulunan bir insanın, kötülöklere karşı eğilim hissini köreltebilir.

Diğer yandan Allah Teala Furkan Sûre-i Celilesi'nde;

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ  
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا (Furkan: 70) "Allah onların

kötülüklerini iyiliklere, günahlarını sevaplara çevirir." buyurmak suretiyle iman, salih amel, istiğfar ve tevbeyle kendisine yönelenlerin kötülüklerini iyiliklere çevireceği müjdesini vermiştir.

Üstad Hazretleri bu ayet-i kerimeyi, daha farklı bir yaklaşımla, teybe ve istiğfar neticesinde insanın şer kabiliyetlerinin hayır kabiliyetine değiştirileceği şeklinde yorumlar. Buna göre kul, gûnahtan sonra sadakat izhar ederek tevbeyle yeniden Allah'a teveccüh ettiğinde Cenab-ı Hak da, "Mademki sen Bana döndün. Öyleyse Ben de sendeki şer kabiliyetlerini hayır kabiliyetine çeviriyorum." şeklinde mukabelede bulunabilir.

Hutbemizi Efendimizin yaptığı istiğfardan birkaç örnekle bitirelim.

**“Allah’ım, bizi ve kendilerine hata nisbet ettiklerimizi/gıybet ettiklerimizi, ayıpladıklarımızı hepsini/herkesi mağfiret buyur!”**

**Ey Gaffâr, ey Settâr, günahlarımızın tamamını mağfiret buyur; bütün ayıplarımızı ört.”**

**“Ya Erhamerrahimîn! Ey Allahım! şüphesiz Sen affediciyin affetmeyi seversin, bizi affeyle. İkramların, ihsanların sınırsızdır, bizi yarlığa, merhamet buyur.**

Hz. Aişe validemizin bize haber verdiğiine göre Efendiler Efendisi uyandığında bu duaları hiç ihmal etmez şöyle derdi:

**‘Senden başka ilah yoktur. Senin ortağın da bulunmaz. Seni (Sana yakışmayacak her şeyden) tenzih ederim. Allahım, günahımı bağışlamayı diler ve rahmetini dilenirim. Allahım, ilmimi artır ve bana hidayet verdikten sonra kalbimi kaydırma; katından bana rahmet lütfet; şüphesiz ki Sen, çok lütufkârsın.’** (*Sünen-i EbîDavud, Kitabü'l-Edeb, 4402*)